

SEARCH ...

TEKSTOVI

AKCIJE

O NAMA

#MAZ

TEKST

TAGOVI

Paradoks jedne slike

Goran Trbuljak — *Ono što je pokazano manje je važno od toga zašto i kako je skriveno*, Galerija Forum, Zagreb, od 18. veljače do 11. ožujka 2017.

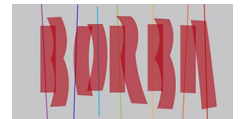
Niz događaja nazvan *Janje moje malo*, s podnaslovom *Sve što vidimo moglo bi biti i drugačije*, nesumnjivo je projekt koji je obilježio tekuću zagrebačku sezonu u području suvremene umjetnosti i kulture, pružajući građanima iskustva gledanja i viđenja stvaralačkih fenomena na kakva dosad nisu bili navikli ili ih duže vrijeme nisu imali prilike doživjeti. Tijekom tri do sada održane epizode projekta te upravo otvorene, odnosno upriličene četvrte i pete (pri čemu četvrta ponovo predstavlja skup više izložbi, a peta dvodnevnu seriju razgovora i performansa), središte grada preobrazilo se u malu, ali gustu mrežu mikrolokacija koje zajednički čine alternativnu mapu za novu koreografiju kretanja najfrekventnijim dijelom Zagreba, čime samo razgledavanje izložbi postaje izvedba.

U kustoskoj koncepciji kolektiva WHW — Što, kako i za koga? te Kathrin Rhomberg, kustosice privatne austrijske zbirke Kontakt, važne za konceptualnu i neoavangardnu umjetnost Srednje, Istočne i Jugoistočne Europe, cjelokupni projekt posvećen je sjećanju na Mladena Stilinovića, jednog od najznačajnijih hrvatskih umjetnika druge polovice 20. stoljeća, preminulog 2016. godine. Stoga je svaka dosadašnja epizoda u svojim izložbama među ostalima sadržavala njegove radove, tvoreći svojevrsnu raštrkanu retrospektivu Stilinovićevog opusa, i to sagledanog u kontekstu

KULTURA
UM
JETNOST
UMJ
ETNOST

UKLJUČI SE!

DISTRO

Trnjanski kresovi:

PROGRAM:
TRNJANSKI
KRESOVI 2025.

07/05/2025

Pretprogram
TK2025:

Diskusija
"Fašizam,
fašizacija,
antifašizam"

05/05/2025

Izložba "ZAGREB:
OSLOBOĐENJE"

05/05/2025

široke kontinentalne kulturne scene. Umjetnik joj je pripadao mnogo prije omekšavanja granica između Istoka i Zapada te svog međunarodnog proboja, što je lijepo argumentirano od epizode do epizode kombiniranjem njegovih djela u postavu s onima generacijskih i drugih srodnika s obje strane nekadašnje Željezne zavjese. Također, prevladavajuće teme pojedinih epizoda u određenom su smislu inicirane Stilinovićevim radovima ili ciklusima radova te potom proširene ili preoblikovane heterogenom selekcijom postava, kao što je slučaj s epohalnim ciklusom *Eksploatacija mrtvih*, nastalim od 1984. do 1990. godine te u cijelosti izloženom u aktualnoj, četvrtoj epizodi, koji otvara teme "isprepletenosti umjetnosti i politike kroz povijest i u sadašnjosti, s (...) naglaskom na pitanjima povijesne avangarde te (...) revolucionarni modus umjetnosti spram politike, repolitizacije povijesti umjetnosti, umjetničkog autorstva i autonomije te manipulacije medijima i njezinog učinka na realne političke i društvene procese", kako su zapisale kustosice u pratećem depijanu tekućih izložbi. Napokon, one su sljedeće: kolektivna izložba u stanu Softić u Neboderu na samom početku Gajeve ulice, izložba radova Kazimira Maljeviča, Rabiha Mrouéa i Gorana Trbuljaka u Institutu za suvremenu umjetnost na Tomislavcu, izložba *U.F.O.* Ane Vuzdarić i Marka Gutića Mižimakova u Galeriji Miroslav Kraljević u suterenu zgrade INA-e na križanju Šubićeve i Martićeve ulice te samostalna izložba Josefa Daberniga u Galeriji Nova, u atriju koji dijeli sa Zagrebačkim kazalištem mladih u Teslinoj ulici, a naposljetku i izložba Gorana Trbuljaka u Galeriji Forum, također u Teslinoj. Trbuljakovom samostalnom izložbom *Ono što je pokazano manje je važno od toga zašto i kako je skriveno* pozabavit ćemo se u ostatku ovog kratkog prikaza.

Trbuljak ne bi bio umjetnik kakvim ga poznajemo da navedene teme nije odlučio tumačiti u originalnom, izrazito intimnom ključu kojim osebujno spaja osobno i političko. Ovaj put to je učinio ističući slučajnu vezu između sebe i Vlade Kristla, jednog od najradikalnijih hrvatskih i jugoslavenskih umjetnika uopće, čije je apstraktno ulje na platnu iz serije *Pozitivi* došlo u njegov posjed 1976. godine. Prema mišljenju konzultiranih restauratora i stručnjaka, vrijedna slika koja datira iz 1961. bila je nepopravljivo oštećena, jer je umjesto u zbirci kojoj je pripadala godinama čamila u mračnom podrumu, nakon što je Vlado Kristl u Jugoslaviji dospio u trajnu političku nemilost zbog bezobraznog podrivanja sustava svojim animiranim i kratkim igranim filmovima te nihilističkog svjetonazora uopće. Prema anegdota koja potječe od samog Trbuljaka, on je Kristla zamolio da mu pokloni sliku "jer će se brinuti za nju bolje od njega" i tako su opetovani pokušaji obnavljanja slike postali umjetnikov konceptualni rad, predstavljen u Galeriji Forum čitavih četrdeset godina poslije. Ovaj koncept obuhvaća prizemlje galerije i prikazan je crno-bijelim fotografijama detalja oštećenja slike u Trbuljakovom stanu ili ateljeu, kao i njezinim totalima čije

Pretprogram
TK2025: Tribina
"Umjetnički rad –
sindikaliziranje
umjetnosti"

05/05/2025

Osamdeset
godina od
oslobođenja:
Proglas
Trnjanskih
Kresova 2025.

05/05/2025

Trnjanski kresovi
2025. – 80
godina od
oslobođenja
Zagreba!

28/03/2025

Proglas
Trnjanskih
kresova 2024.

02/05/2024

Mreža antifašistkinja
Zagreba korisnica je
institucionalne podrške
Nacionalne zaklade za
razvoj civilnoga društva
za stabilizaciju i razvoj
udruge.

suptilno osvjetljenje na začudan način proširuje tihi, svečanu poetičnost slike. Pored dokumenta, fotografije utjelovljuju meditativan ugođaj samotnog promatranja umjetničkog djela, pojačan činjenicom da je vaš kritičar u galeriji praktički boravio sam, čime je nastala meta-situacija umjetničkog doživljaja velikog vremenskog raspona i podjednako varljivih slojeva značenja. Nekoć politički nepoćudna, dapače opasna slika nepredvidivog autora, zlokoban smeđi pravokutnik na bijeloj površini toliko ranjenoj da bi neupućeni promatrač mogao pomisliti kako je riječ o enformelu, sada mirno visi iznad stepenica koje vode na kat i svjedoči o stuboko drugačijem dobu.

Postav u prizemlju upotpunjen je novinskom i kataloškom dokumentacijom iz onoga vremena, koja se tiče pronalaska slike i početka procesa njezine restauracije te portretom Vlade Kristla fotografa Branka Balića, koji vjerojatno također potječe s početka šezdesetih. Lajtmotiv slike i različiti odnosi u kojima su s njom bili Vlado Kristl, Goran Trbuljak i anonimni partijski aparatčici slikovito govore o društvenom položaju i ulozi umjetnika nekad i sad. Prije tranzicije iz socijalističkog samoupravljanja u liberalnu demokraciju kamo putujemo sve do danas, vlast je svojim obrambenim mehanizmima mogla reagirati na svaki stvaralački čin koji je u političkom smislu mogao biti jednako banalan kao i čin cenzure, dok bi danas bilo banalno i pomisliti da galerijska umjetnost može ostvariti ikakav politički utjecaj, a kamoli potaknuti eksplicitnu zabranu, kad se pokazalo da je ekonomska cenzura puno djelotvornija i dalekosežnija od političke. Cinici bi rekli da je to temeljna, ako ne i jedina razlika između socijalizma i kapitalizma. Pretpostavimo da je vječno lucidni Goran Trbuljak svjestan tog paradoksa, stoga njegovo previjanje rana jedne zaboravljene slike predstavlja plemenit, gotovo donkihотовski čin kojim se njezina današnja politička beznačajnost miri s ritualom spremnim primiti sve željne introspekcije i kontemplacije. Uostalom, čemu bi drugom mogla služiti izolacija svake umjetničke galerije?

autor: **Bojan Krištofić**

TEKSTOVI UKLJUČI SE

maz.hr

Registarski broj: 21002781

AKCIJE DISTRO

Nakladnik: Mreža antifašistkinja

RNO: 0098256

O NAMA NEPOKORENI GRAD

Zagreba

OIB: 85625941652

RADIO BORBA

Adresa: Pavla Hatza 16, 10000 Zagreb

Programer: Aleksandar Erkalović

E-MREŽA

E-mail: maz@maz.hr

Dizajn: NJI3

ISSN: -